

ZAHTEVE DIREKTIVE 2008/98/ES PRI SESTAVI NACIONALNIH OP RAVNANJA Z ODPADKI, KI ZAGOTAVLJAJO TRAJNOSTNO KOMPONENTO RAVNANJA Z ODPADKI

mag. Tanja Bolte

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje

ZVO-36. člen RAVNANJA Z ODPADKI

1. Za izvedbo nacionalnega programa varstva okolja ali za izvrševanje obveznosti iz ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb, strategij, programov in predpisov EU, ki se nanašajo na oblikovanje programov na področju varstva okolja, ministrstvo pripravi operative programe varstva okolja, ki jih sprejme vlada.
2. V operativnem programu se praviloma za obdobje štirih let razčlenijo cilji, usmeritve in naloge aktov iz prejšnjega odstavka v celoti ali na posameznem področju ali za posamezno vprašanje varstva okolja.
3. Prvi cilj vsake politike ravnanja z odpadki mora biti zmanjšanje škodljivih vplivov nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi na zdravje ljudi in okolje. Prav tako mora biti cilj zmanjšanje uporabe virov in spodbujanje praktične uporabe hierarhije ravnanja z odpadki.

DIREKTIVA 2008/98/ES O ODPADKIH 28. člen- NAČRTI RAVNANJA

1. Države članice zagotovijo, da njihovi pristojni organi oblikujejo enega ali več načrtov ravnanja z odpadki, ki (posamezno ali v kombinaciji) zajemajo celotno geografsko ozemlje zadevne države članice.

Za področje RS bo pripravljen en OP:

- OP ravnanja z odpadki in
- OP ravnanja s komunalnimi odpadki, marec 2013 (ta bo vključen v OP ravnanja z odpadki).

2. Načrti ravnanja z odpadki vsebujejo analizo trenutnega stanja na področju ravnanja z odpadki v zadevni geografski entiteti, kakor tudi ukrepe, ki naj se sprejmejo za izboljšanje okoljsko sprejemljive priprave za ponovno uporabo, recikliranja, predelave in odstranjevanja odpadkov, ter oceno, kako bo načrt v pomoč pri izvajanju ciljev in določb te direktive.

NOV PREDLOG DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

IZHODIŠČA

Leta 2011 je v EU nastalo skupno 2,5 milijarde ton odpadkov.

Od celotne količine KO je bilo recikliranih 40 %, 37 % odločenih na odlagališčih in 23 % sežganih, od tega bi bilo mogoče cca. 500 milijonov ton kako drugače reciklirati ali uporabiti.

Unija se srečuje tudi z razlikami med DČ. Leta 2011 je 6 DČ odložilo manj kot 3 % svojih KO, 18 DČ s tem, ko so na odlagališčih odložile več kot 50 % odpadkov, izgubilo vire, v nekaterih je delež presegel 90 %. Iz tega je razvidno veliko razhajanje, kar je potrebno nujno odpraviti.

POVZETEK PREDLAGANIH UKREPOV

Glavne spremembe predloga so:

- uskladitev opredelitev pojmov in odstranitev zastarelih pravnih obveznosti,
- poenostavitev in racionalizacija obveznosti poročanja,
- uvedba sistema zgodnjega opozarjanja za spremljanje izpolnjevanja ciljev za recikliranje,
- uvedba minimalnih pogojev za delovanje za razširjeno odgovornost proizvajalcev,
- postavljanje višjih ciljev za pripravo za ponovno uporabo in recikliranje komunalnih odpadkov na 70 % do leta 2030,
- obvezno ločeno zbiranje bioloških odpadkov,
- ukrepi za preprečevanje nastajanja odpadkov ter postavljanje cilja zmanjšanja nastajanja živilskih odpadkov za najmanj 30 % do leta 2025,
- postavljanje višjih ciljev za ponovno uporabo in recikliranje odpadne embalaže,
- omejitev odlaganja na odlagališčih za komunalne odpadke, ki niso ostanki odpadkov, do leta 2030,
- uskladitev s členoma 290 in 291 PDEU o delegiranih in izvedbenih aktih.

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO OPERATIVNEGA PROGRAMA

Analiza stanja: podatki zavezancev za ravnanje z odpadki za leto 2013:

- poročili KOZ in KOU (oz. podatki iz IS IJSVO),
- poročila ODP-Z (zbiranje iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti),
- poročila ODP-P (predelava/odstranjevanje odpadkov).

Analiza poročanja zavezancev za leto 2013 bo objavljena v začetku oktobra 2014 (SURS).
Projekcije in izračuni v OP bodo za celotno področje RS (ter za posamezne statistične regije).

Operativni program bo vključeval:

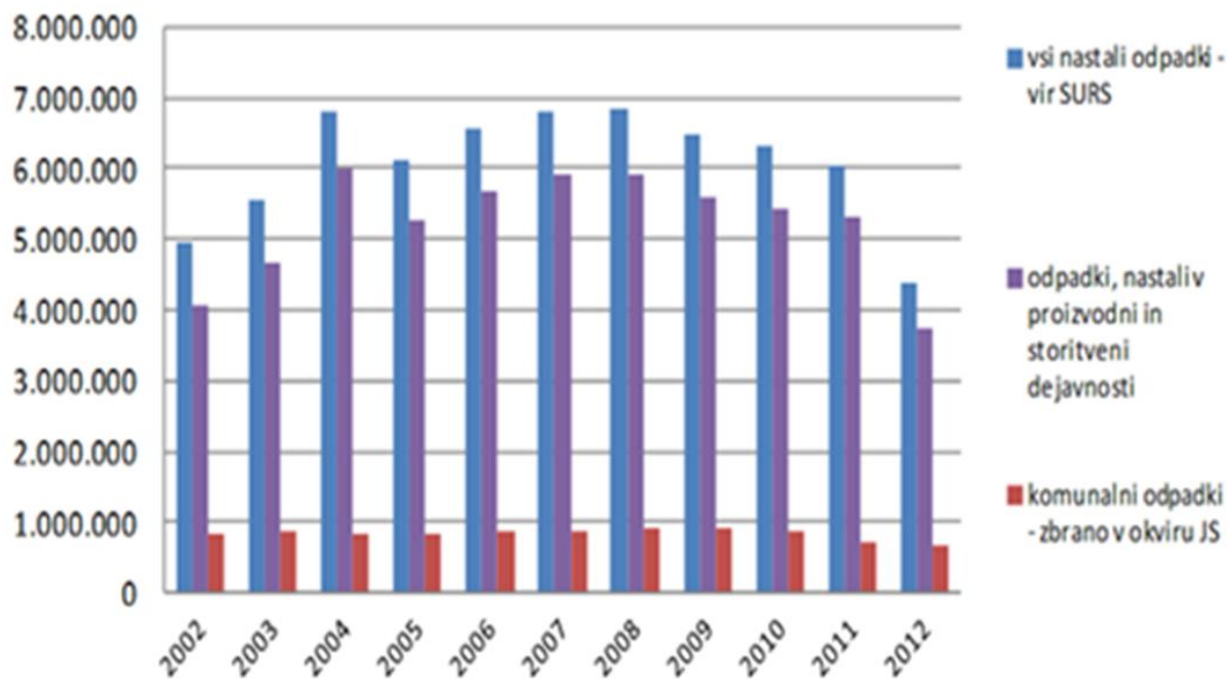
- komunalne odpadke,
- odpadke iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti,
- program preprečevanja odpadkov.

CILJI OPERATIVNEGA PROGRAMA

postati gospodarsko in okoljsko učinkovita družba recikliranja, katere cilj je izogniti se nastajanju odpadkov in uporabiti odpadke kot vire

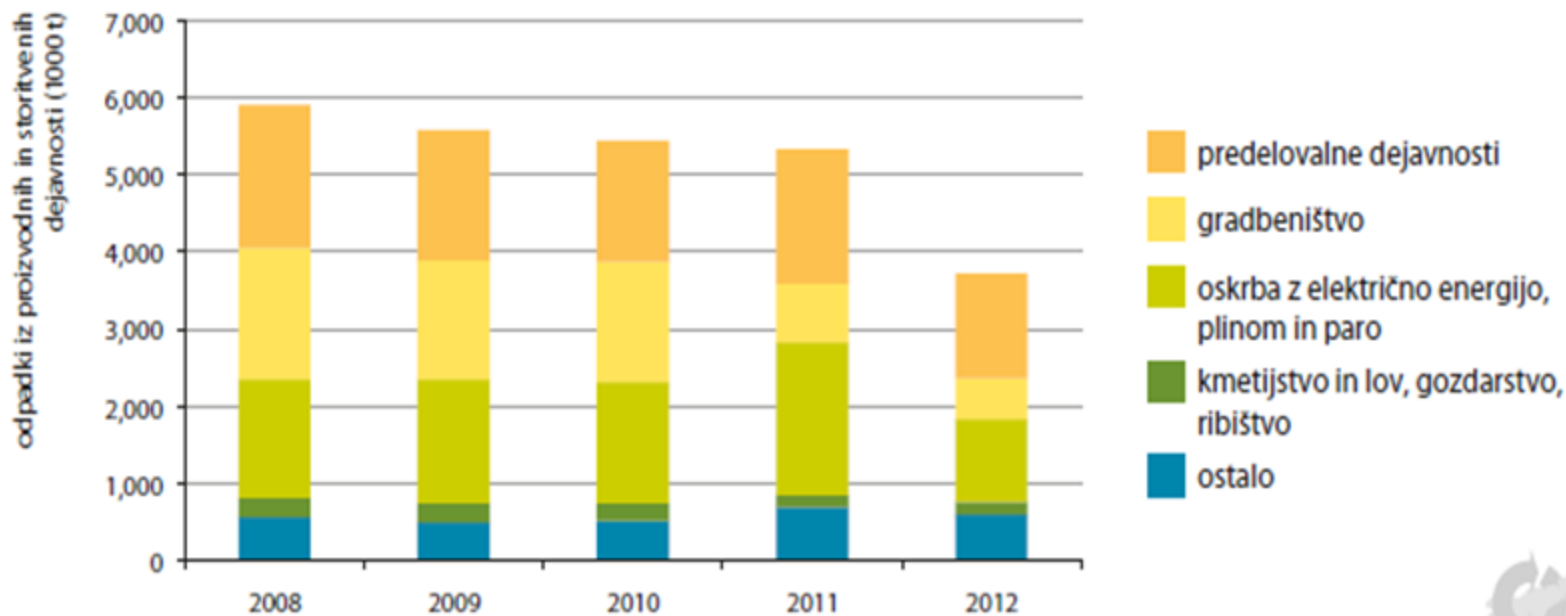

NASTAJANJE ODPADKOV V OBDOBJU 2002 – 2012 (t/leto)

STRUKTURA NASTALIH ODPADKOV IZ PROIZVODNIH IN STORITVENIH DEJAVNOSTI

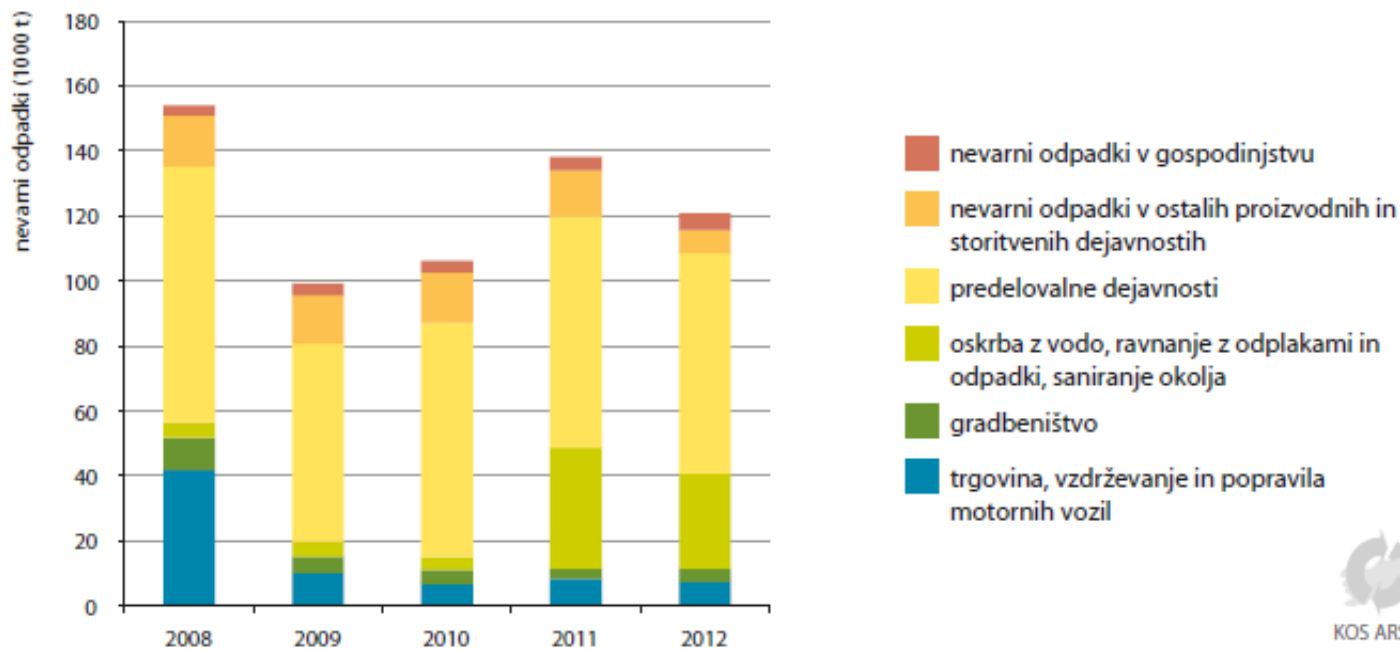

KOS ARSO

Vir: Nastale količine odpadkov iz proizvodne in storitvene dejavnosti in ravnanje (SKD (2008), Statistični urad Republike Slovenije, 2014

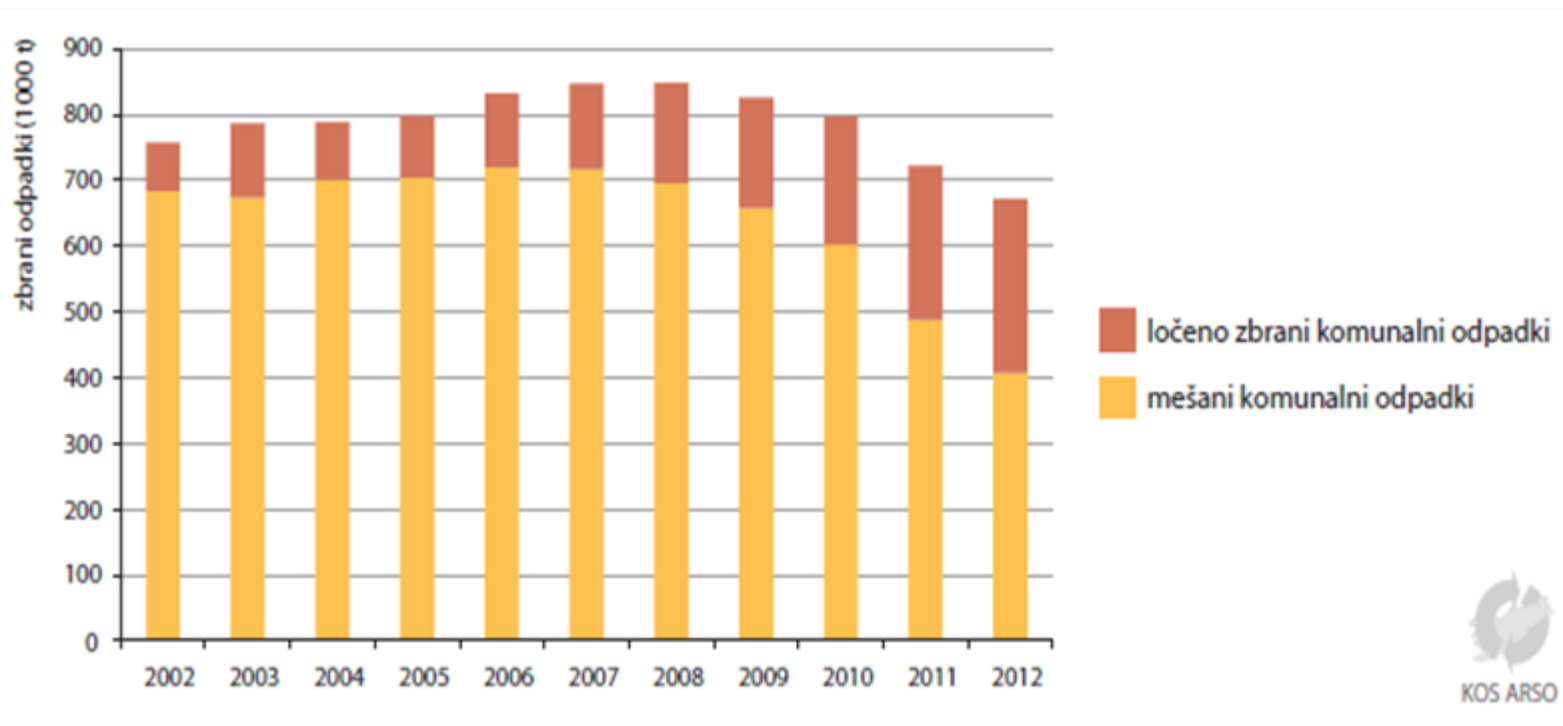

KOLIČINA NASTALIH NEVARNIH ODPADKOV GLEDE NA IZVOR

KOLIČINA ZBRANIH KOMUNALNIH ODPADKOV V OKVIRU JAVNIH SLUŽB

Vir: Okoljski kazalniki, Statistični urad Republike Slovenije, 2014

Obvezna občinska gospodarska javna služba zbiranja komunalnih odpadkov:
za leto 2013 poročalo 64 IJS

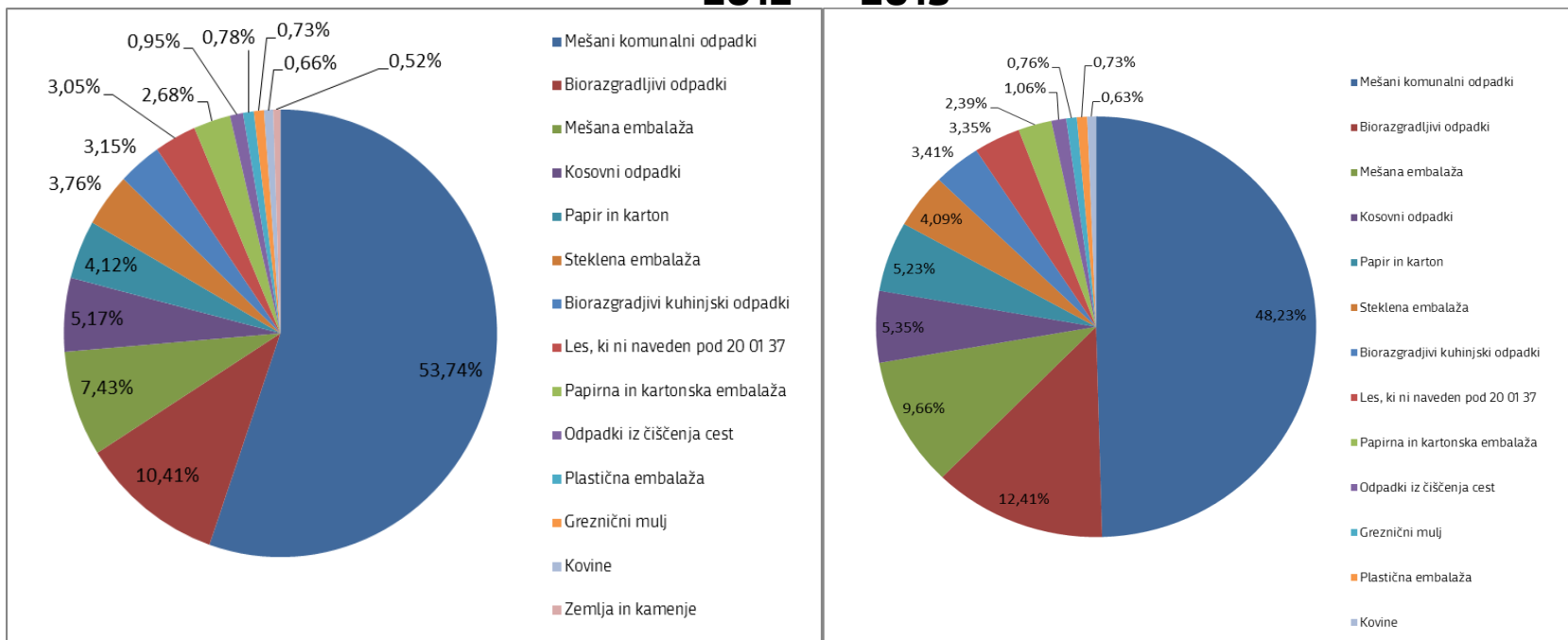

SESTAVA IN IZVOR NASTAJANJA KOMUNALNIH ODPADKOV

Na podlagi poročanj izvajalcev javnih služb (IS IJSVO)

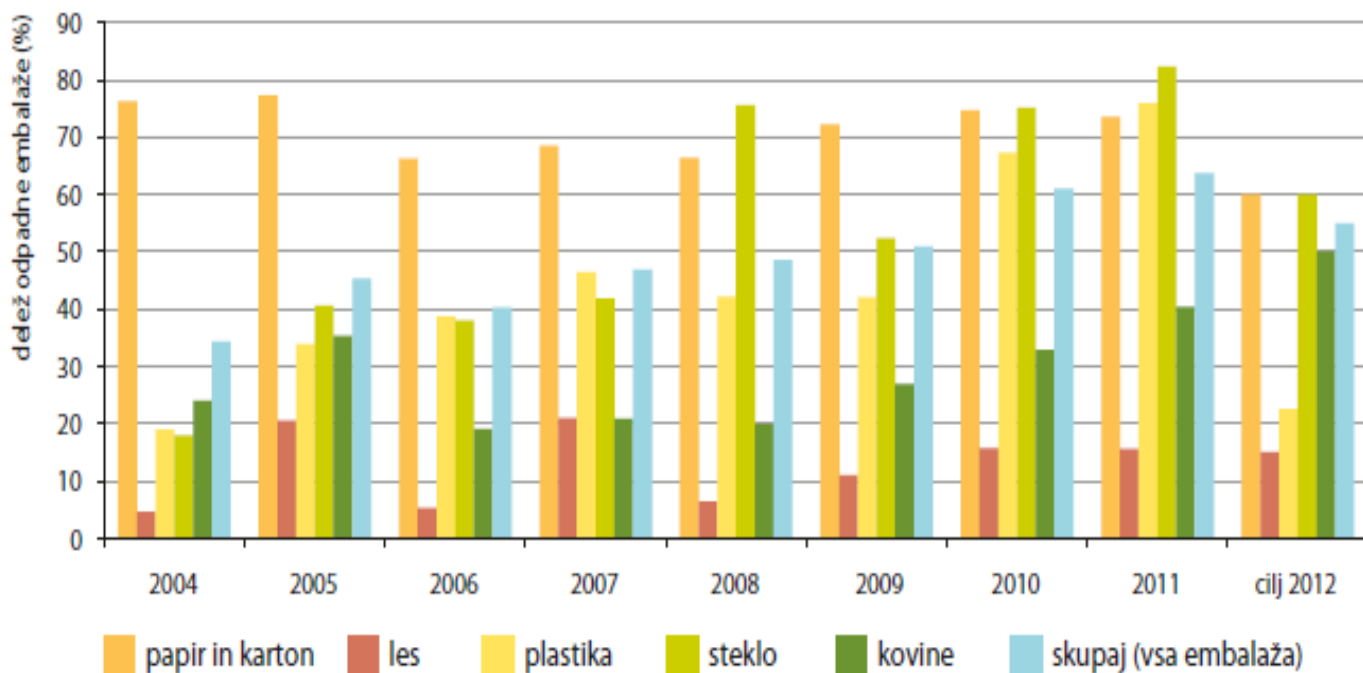
Zbrano	2012	2013
iz gospodinjstev	62%	64%
v zbirnih centrih	11%	11%
iz dejavnosti	22%	20%
iz dejavnosti IJS	5%	5%

2012 2013

DELEŽI RECIKLIRANE ODPADNE EMBALAŽE PO EMBALAŽNIH MATERIALIH

Vir: Analiza letnih poročil o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo; Letna poročila Slovenije Evropski komisiji, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2013

OBDELAVA MEŠANIH KOMUNALNIH ODPADKOV

Obvezna občinska gospodarska javna služba obdelave mešanih komunalnih odpadkov:
za leto 2013 poročalo 28 IJS

V obdelavo je bilo od IJS zbiranja KO oddanih **316.297 t MKO**:

- razlika v teži: 7%
- v obdelavi izločeno: 27%
- skladiščeno: 2%
- odloženo na odlagališčih: 64%

Izločene frakcije:

19 1 212	Drugi odpadki (tudi mešanice materialov) iz mehanske obdelave odpadkov, ki niso navedeni pod 19 12 11	64%
19 12 10	Gorljivi odpadki (iz odpadkov pridobljeno gorivo)	21%
20 02 01	Biorazgradljivi odpadki	3%
19 12 02	Železne kovine	2%
20 01 39	Plastika	2%
15 01 02	Plastična embalaža	2%
19 12 07	Les, ki ni naveden pod 19 12 06	1%
15 01 01, 20 01 01, 20 03 07, 19 12 04, 15 01 04, 15 01 06, 19 12 01, 15 01 05, 15 01 07, 19 12 03, 20 01 23, 20 01 36, 20 01 38, 16 01 03, 17 01 07, 20 01 28		vsak < 1%

ODLAGANJE ODPADKOV V RS (v 1000 t/leto)

Obvezna občinska gospodarska javna služba odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov: **za leto 2013 poročalo 24 IJS**

LETO	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
ODLOŽENO NA KOM. ODLAG. (t)	822	845	811	809	845	842	835	748	628	508	354	275
ODLOŽENO NA IND.ODLAG. (t)	268	281	240	211	297	245	208	44	196	141	59	38
SKUPAJ D1 RS	1.090	1.125	1.051	1.020	1.142	1.086	1.043	792	825	649	413	313
ŠT. KOM. ODLAG.	48	49	50	44	43	43	40	39	33	29	26	24
ŠT. IND. ODLAG.	18	19	19	19	17	16	13	9	9	8	8	7
SKUPAJ ŠT. ODLAG. V RS	66	68	69	63	60	59	53	48	42	37	34	31
vir podatkov	ok. dajatev	ok. dajatev	ok. dajatev	ok. dajatev	ok. dajatev	ok. dajatev	ok. dajatev	IS IJSVO	IS IJSVO	IS IJSVO	IS IJSVO	IS IJSVO

KOM. ODLAG.= KOMUNALNO ODLAGALIŠČE
IND. ODLAG.= INDUSTRIJSKO ODLAGALIŠČE

PROSTE ZMOGLJIVOSTI KOMUNALNIH ODLAGALIŠČ

ODLAGALIŠČE*	PROSTO 1.1.2014 (t)
BARJE	574.171
BUKOVŽLAK	1.678.661
DOBRAVA	38.500
GLOBOKO	11.728
KOVOR	85.864
LESKOVEC	825.396
MALA MEŽAKLA	311.298
PRAGERSKO	125.573
PUCONCI	96.489
SEŽANA	22.524
ŠPAJA DOLINA	12.027
UNIČNO	32.107
SKUPAJ	3.814.338

**navedena le odlagališča s pridobljenim OVD*

Odloženo 2013: cca 313.000 t ... ob letnem odlaganju enake količine (pa jo je treba striktno zniževati!!!)

=

**prostih zmogljivosti za 12 let
(predlog direktive... 2020: 25%; 2030: 5%)**

POROČANJE IZVAJALCEV JAVNIH SLUŽB V IS IJSVO

POROČANJE IZVAJALCEV JAVNIH SLUŽB	2009	2010	2011	2012	2013*
zbrani VSI odpadki	881.017	898.329	888.560	784.956	738.871
zbrani KO (1501+20)	825.747	796.413	721.720	671.564	659.848
zbrani MKO (200301)	585.752	540.913	435.873	360.750	318.221
zbrana OE (1501)	55.523	71.459	87.173	101.550	114.572
zbrani BIOO (200108+200201)	49.674	58.617	78.092	91.116	104.372
odloženi VSI odpadki (IJS)	750.743	662.093	507.796	353.717	274.724
odloženi KO (IJS)	629.732	562.722	419.229	313.145	224.001
odloženi MKO (IJS)	573.612	510.469	380.414	290.013	203.945
KAZALNIKI					
delež LZF med zbranimi KO	29%	32%	40%	46%	52%
delež MKO med zbranimi KO	71%	68%	60%	54%	48%
delež LZ OE med zbranimi KO	7%	9%	12%	15%	17%
delež zbranih BIOO med zbranimi KO	6%	7%	11%	14%	16%
delež odloženih KO glede na zbrane KO	76%	71%	58%	47%	34%
delež odloženih MKO glede na zbrane MKO	98%	94%	87%	80%	64%
zbrani KO/prebivalca (kg)	403	388	352	327	320
odloženi KO/prebivalca (kg)	307	274	204	152	109

*podatki so še v preverjanju

EUROSTAT, komunalni odpadki, 2012

	Municipal waste generated, kg per person	Total municipal waste treated, kg per person	Municipal waste treated, %				
			Recycled & composted	Recycled	Composted	Landfilled	Incinerated
EU28	492	480	42	27	15	34	24
Belgium	456	458	57	36	21	1	42
Bulgaria	460	433	27	24	3	73	0
Czech Republic	308	308	24	21	3	57	20
Denmark	668	668	45	32	13	3	52
Germany	611	610	65	47	18	0	35
Estonia	279	220	40	34	6	44	16
Ireland	570	570	45	37	8	39	16
Greece	503	493	18	16	2	82	0
Spain	464	464	27	17	10	63	10
France	534	534	39	23	16	28	33
Croatia	391	381	16	14	2	85	0
Italy	529	523	38	24	14	41	20
Cyprus	663	663	21	12	9	79	0
Latvia	301	301	16	14	2	84	0
Lithuania	469	458	21	19	2	79	1
Luxembourg	662	662	47	28	19	18	36
Hungary	402	402	26	21	5	65	9
Malta	589	559	13	9	4	87	0
Netherlands	551	551	50	24	26	2	49
Austria	552	528	62	28	34	3	35
Poland	314	249	25	13	12	75	1
Portugal	453	453	27	12	15	54	20
Romania	389	313	1	1	0	99	0
Slovenia	362	301	47	42	5	51	2
Slovakia	324	313	13	6	7	77	10
Finland	506	506	34	22	12	33	34
Sweden	462	462	47	32	15	1	52
United Kingdom	472	465	46	28	18	37	17

PODATKI O RAVNANJU S KOMUNALNIMI ODPADKI v RS za leto 2012

Kazalnik: % ločeno zbranih frakcij

OBČINA	%
Kostel	85
Log-Dragomer	79
Vrhnika	73
Makole	71
Miklavž na Dravskem polju	71
Naklo	70
Kranj	69
Borovnica	68
Domžale	68
Šenčur	68

Kazalnik: kg ločeno zbranih frakcij/preb.

Kostel	527
Trzin	330
Log-Dragomer	318
Ptuj	283
Domžale	276
Bled	255
Hoče-Slivnica	230
Kranj	230
Mengeš	230
Vrhnika	230

RS: 46%

OBČINA	%
Ribnica na Pohorju	5
Muta	8
Podvelka	8
Vuzenica	9
Črna na Koroškem	11
Mežica	11
Prevalje	11
Ravne na Koroškem	11
Radlje ob Dravi	13
Šentjernej	13

RS: 151 kg

Ribnica na Pohorju	18
Muta	22
Osilnica	24
Podvelka	25
Vuzenica	28
Prevalje	29
Mežica	30
Črna na Koroškem	31
Šentjernej	31
Gornji Petrovci	32

PODATKI O RAVNANJU S KOMUNALNIMI ODPADKI v RS za leto 2013*

Kazalnik: % ločeno zbranih frakcij

RS: 52%

OBČINA	%
Gorenja vas-Poljane	85
Miklavž na Dravskem polju	82
Vrhnika	81
Domžale	81
Šenčur	79
Borovnica	78
Log-Dragomer	78
Makole	75
Naklo	72
Lukovica	69

OBČINA	%
Ribnica na Pohorju	9
Podlehnik	14
Škocjan	14
Ilirska Bistrica	16
Vuzenica	16
Muta	17
Šentjernej	17
Žužemberk	18
Podvelka	18
Radlje ob Dravi	20

Kazalnik: kg ločeno zbranih frakcij/preb.

RS: 166 kg

Domžale	444
Miklavž na Dravskem polju	323
Trzin	306
Vrhnika	303
Bled	295
Komenda	273
Log-Dragomer	261
Maribor	247
Lenart	243
Kostanjevica na Krki	243

Ribnica na Pohorju	32
Škocjan	32
Cirkulane	33
Osilnica	33
Vuzenica	33
Muta	34
Žetale	37
Zavrč	39
Podvelka	40
Šentjernej	41

PODATKI O RAVNANJU S KOMUNALNIMI ODPADKI za leto 2012

Kazalnik: zbrana OE/prebivalca

RS: 49 kg

OBČINA	kg
Kamnik	115
Komenda	112
Bohinj	93
Idrija	93
Bled	92
Lenart	92
Postojna	92
Trzin	90
Piran/Pirano	88
Sežana	87

Mislinja	2
Slovenj Gradec	2
Dobje	7
Luče	9
Prevalje	11
Črna na Koroškem	12
Grad	12
Ljubno	12
Mežica	12
Ribnica na Pohorju	12

zbrani B100/prebivalca

RS: 44 kg

OBČINA	kg
Log-Dragomer	201
Ptuj	145
Murska Sobota	123
Vrhnika	122
Krško	114
Borovnica	112
Miklavž na Dravskem polju	110
Domžale	106
Trzin	105
Mengeš	97

Bloke	0
Cankova	0
Dol pri Ljubljani	0
Horjul	0
Jezersko	0
Kobilje	0
Kostel	0
Osilnica	0
Podvelka	0
Ribnica na Pohorju	0

PODATKI O RAVNANJU S KOMUNALNIMI ODPADKI v letu 2013*

Kazalnik: zbrana OE/prebivalca

RS: 56 kg

Občina	kg/preb.
Miklavž na Dravskem polju	172
Komenda	134
Kamnik	123
Vrhnika	112
Bovec	112
Trzin	107
Radenci	103
Kranjska Gora	100
Postojna	97
Lenart	94

Dobje	8
Ribnica na Pohorju	9
Muta	10
Mislinja	13
Podvelka	15
Črna na Koroškem	15
Dravograd	15
Prevalje	16
Cirkulane	16
Ravne na Koroškem	16

zbrani B100/prebivalca

RS: 51 kg

Občina	kg/preb.
Domžale	257
Log-Dragomer	134
Vrhnika	127
Murska Sobota	126
Borovnica	121
Miklavž na Dravskem polju	117
Krško	111
Kostanjevica na Krki	96
Ptuj	91
Maribor	86

Jezersko	0
Bloke	0
Osilnica	0
Dol pri Ljubljani	0
Horjul	0
Solčava	0
Škocjan	1
Sveti Tomaž	1
Kobilje	1
Mokronog-Trebelno	1

PODATKI O RAVNANJU S KOMUNALNIMI ODPADKI za leto 2012

Kazalnik: % odloženih KO/zbrani KO

OBČINA	%
Sveti Jurij v Slov. goricah	10
Rače-Fram	11
Domžale	13
Mengeš	14
Tabor	14
Braslovče	15
Dobrna	15
Kostel	16
Polzela	16
Trzin	16

RS: 47%

OBČINA	%
Črna na Koroškem	91%
Mežica	91%
Prevalje	91%
Ravne na Koroškem	91%
Ilirska Bistrica	89%
Kanal	81%
Miren-Kostanjevica	78%
Horjul	76%
Juršinci	76%
Duplek	75%

Kazalnik: kg odloženih odpadkov/prebivalca

Sveti Jurij v Slov. goricah	18
Dobje	25
Rače-Fram	26
Tabor	26
Braslovče	36
Benedikt	37
Makole	38
Šmartno ob Paki	40
Polzela	41
Moravče	41

RS: 153 kg

Šempeter-Vrtojba	409
Nova Gorica	319
Kanal	313
Miren-Kostanjevica	310
Brda	280
Ravne na Koroškem	280
Izola/Isola	276
Renče - Vogrsko	275
Ilirska Bistrica	270
Bovec	269

PODATKI O RAVNANJU S KOMUNALNIMI ODPADKI v letu 2013*

Kazalnik: % odloženih KO/zbrani KO

OBČINA	%
Gorenja vas-Poljane	1
Log-Dragomer	2
Sveti Jurij v Slovenskih goricah	2
Borovnica	2
Kungota	3
Naklo	3
Šenčur	3
Vrhnika	3
Bovec	4
Jezersko	4

Kazalnik: kg odloženih odpadkov /prebivalca

Gorenja vas-Poljane	1
Sveti Jurij v Slovenskih goricah	3
Log-Dragomer	6
Borovnica	7
Naklo	7
Jezersko	7
Kungota	7
Šenčur	8
Osilnica	10
Cerklje na Gorenjskem	11

RS: 34%

OBČINA	%
Šentrupert	101
Trebnje	87
Mirna	80
Ilirska Bistrica	77
Mokronog-Trebelno	75
Škocjan	70
Šentjernej	69
Cirkulane	69
Litija	68
Žužemberk	67

RS: 109 kg

Kranjska Gora	237
Ilirska Bistrica	237
Trebnje	223
Trbovlje	211
Koper	211
Šempeter-Vrtojba	204
Jesenice	203
Šentrupert	193
Novo mesto	189
Piran	188

ZAKLJUČKI

1. EU zakonodaja in zlasti določitev pravno zavezujočih ciljev sta ključna dejavnika za spodbujanje izboljšanja praks ravnanja z odpadki, spodbujanje inovacij in recikliranja, omejevanje odlaganja na odlagališčih ter ustvarjanja spodbud, s katerimi bi bilo mogoče spremeniti ravnanje potrošnikov. Stopnjevanje politike o odpadkih ima lahko pomembne koristi, ki izhajajo iz trajnostne rasti in ustvarjanja novih delovnih mest ob sorazmerno nizkih stroških, ter hkrati prispeva k boljšemu okolju.
2. Dobro prakso občin ravnanja s komunalnimi odpadki bi bilo potrebno prenesti še na ostale občine, ki zaostajajo.
3. Operativni program- danes je bila predstavljena le analiza stanja, sedaj je na vrsti priprava ukrepov do l. 2013.